

Cumhuriyet Dönemi Romanı 1950-1980 / Dünya Edebiyatında Roman - 2

1. Aşağıdakilerin hangisinde farklı bir bakış açısı kullanılmıştır?

- A) Kara Bayram'ın babadan kalma evi köy içine bakıyordu. İki katlıydı. Altı ahır, samanlık, koyun damı... Üstü iki oda bir "hayat"tı. Odalardan birinde oturur, yer içer, yatarlardı. Birine de taktuk korlardı.
- B) Bir koku var bu Haceli'de, bir koku. Ağzıma burnuma çaput tıkmışlar gibi bunalıyorum. Boğulacak gibi oluyorum. Mapuslar gibiyim. Daracık demir sandıkta kapalıyım. Havamı kesmişler boğuluyorum.
- C) Irgatbaşı Pehlivan Ali'yi kırma makinesine vermişti. Dolu çuvalıyla dayanan işçiden aldığı çuvalı makinenin dört köşe ağzından boşaltıp boş çuvalı geri verirken yeni bir dolu çuval dayanıyordu önüne.
- D) Güneş iyice yükselmiş, ovaya terleten, enseleri, çıplak kolları, bacakları ısırın esintisiz, bir sarı sıcak yayılmıştı. Çiğ güneş altında, uzaklardaki dallar titreyiyor, bulutsuz gökten tek kuş geçmiyordu.
- E) Üniversitede ders çalışırken de Selim, arkadaşlarına böyle takılırdı. Kim çıkarmıştı bu sözü? Kenan çıkarmıştı. Yüksek matematikten haziranda geçince Selim'le bir olup etüt odasında çalışan Turgut'un başucundan ayrılmamışlardı.

2. Ana, güm güm gümüleyen konağın saltanatına dalmıştı. Yıllar önceki pırıl pırıl bir konak canlanmıştı kafasında. Bu konak, Adana'nın ünlü zenginlerinden birinin konağıydı. Ağızları sıra sıra altın dişli ağaların pırıl pırıl faytonlarla gelip gittiği; kurban bayramlarında yan yana devrilen besili koçların kesilip etlerinin fakir fukaraya dağıtıldığı; zaman zaman pencerelerinde masal yüzlü, güneş görmemiş tazelerin hayal gibi görünüp kaybolduğu bir konaktı. Ama değil böyle bir konağa gelin gelmek, böyle bir konağın kapısından olsun girememişti ama kim ne bilecekti?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bir çatışma ve bu çatışmanın insan üzerindeki etkileri yansıtılmıştır.
- B) Geriye dönüş tekniğiyle anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır.
- C) Yazıldığı dönemin gerçekliğini yansıtan ayrıntılara yer verilmiştir.
- D) Kahramanın duygu ve düşüncelerine hâkim bir anlatıcı söz konusudur.
- E) Geleneksel anlatımın dışına çıkılmış, alegorik anlatımdan yararlanılmıştır.

3. Köylülerin ekonomik ve sosyal sorunlarından bahseden, köy konusuna odaklanan yazarların başında Abbas Sayar gelir. Sayar'ın romanları konularıyla Orta Anadolu'daki yaşantıya uzanır. Dil özellikleriyle de yöresel deyimleri, atasözlerini ve farklı ağız özelliklerini yansıtır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, Abbas Sayar'ın eserlerinden alınmamıştır?

- A) Muhtar'ın yaptıkları, mayısın üçüncü haftasına dek köyde herkesin ağzına sakız oldu. Herkes kendi keyfince çiğneyip durdu.
- B) Kazandığın paraları çarçur etmez, ağama yollarsan ilk ayak şu gideceklerden birisinin sulu tarlasını alırsın. Paranın ardını beslesen bir traktöre yazılırız.
- C) Tüccar, İstanbul'da zeytinyağını bekletiyor, beklettiği için de para kazanıyordu. Tütüne gelince tüccardan önce hükümetti tütünün alıcısı. Sonra tütün bekletilebilen bir mal değildi zeytinyağı gibi.
- D) Cıncık boncuk satıcısı değilsiniz ya! Beşlik malı çaresiz üçe veren köylü takımısınız. Kanadınızın ucu gökte de olsa gelip sizi bulurlar, tüyünüzün bir yanını yolup sıvışırılar.
- E) Ertesi sabah Hıdır Emmi ahıra daldı. Kendi hayvanlarına göz atmadan Kısrak'ın yanına geldi. At yine yatıyordu. Elindeki idare lambasını başına yaklaştırdı. Yüzünü aydınlattı.

4. Gidip ona sarılsa, başını göğsüne dayasa eskiden teyzesinin kucağındaiken duyduğu kokuyu gene koklayacağını sanıyordu... "Şuraya otur." dedi. Sedire oturttu. Başını onun kucağına koyup uzandı. Eski evde teyzesinin kucağına hep böyle yatardı. Kulağının değdiği karından yavaş, süreksiz bir gurultu duydu. Aldırmadı, teyzesinin de karnı guruldar mıydı? Bilmiyordu. Gözlerini yumdu. Burun kanatlarını gerip birkaç kere yokladı. Belki eski kokuları yeniden duymak olanaksızdı... "Saçlarımı okşasana." dedi. Başını kucağındaiken teyzesi kaşıya çeke saçlarını okşardı. Böylesi değildi. Dalgın bir elin yavaştan gezintisiydi bu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilinç akışı tekniğinden faydalanılan modernist bir eserden alıntıdır.
- B) Çağdaş toplumun ortaya çıkardığı sevgisizlik ve arayış kahramanda görülmektedir.
- C) Anlatımda geriye dönüşlerden ve iç konuşmalardan faydalanılmıştır.
- D) Toplumun yalnızlaştırdığı bireyin sıkıntıları anlatılmıştır.
- E) Ayrıntılı bir mekân tasviri yapılırken mekânın kahraman üzerindeki etkileri belirtilmiştir.

Cumhuriyet Dönemi Romanı 1950-1980 / Dünya Edebiyatında Roman - 2

5. I. Harman yerine gelince öküzler şose üzerindeki pınara saptılar. Oluktan taşan su, ince bir çizgi hâlinde aşağı kayıyor, güneş ışığı da pırıl pırıl parlıyordu. Lüleden akan su boşalmıştı. İbrahim bu kez de acısını çeşmeden çıkardı. "Akmam diyeyince!" dedi. Hiç lüzum olmayınca kiraz dere gibi çağlaman tutar. Yazın da abıhayat kesilirsin başımıza.
- II. Sonra birden dere kıyısında oturan kocasına doğru hırslı adımlarla yürüdü. Yaklaştı. "Bana bak herif, bana bak!" dedi. "Şu tarlanın bir kıymığını Çelo göbeli alsın, kapında yularlı öküz olsam ipi kırarım."

Aynı yazarın eserlerinden alınan bu parçalardan hareketle yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Köy hayatını ve köylüyü anlattığına
B) Konuşma dilinden yararlandığına
C) Halkı eğitmek amacıyla yazdığına
D) Gözlemci bakış açısı kullandığına
E) Benzetmelere başvurduğuna

6. Birden her şey aydınlandı kafamda. Bazılarını kuşkulandıran, bazılarının alaya almalarına sebep olan o yabaniliğin, o tuhaflığın sebebini; onun bir hayal adamı; yalnızlığı, suskunluğu seven bir insan oluşunun sebebini şimdi çok iyi anlıyordum. Akşam vakitlerini niçin Nöbet Tepesi'nde geçirdiğini, bütün gece çay kenarında niçin yapayalnız durduğunu, başkalarının işitemediği seslere niçin hep kulak kabarttığını, bazen birdenbire gözlerinin niçin parladığını anlıyordum şimdi: Danyar âşıkı. Denizler kadar derindi onun aşkı. Bu aşkını içinde saklıyor ve türkülerde duyup yaşıyordu. İlgisiz bir insan, âşık olmayan bir insan, sesi ne kadar güzel olursa olsun böyle şarkı, böyle türkü söyleyemez.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aşkın kahramanın üzerinde bıraktığı etkiden söz edilmiştir.
B) Anlatıcı olay örgüsüne dâhil olan kahramanlardan biridir.
C) Metnin teması tüm devirlerde karşılaşılabilecek bir temadır.
D) Anlatıcı zaman zaman kendi yorumlarını da dile getirmiştir.
E) Anlatımın kapalı ve sanatlı oluşu yazarın üslup kaygısı taşıdığını göstermektedir.

7. Kedinin yalayışını dinledi. Jambonlu yumurta, istemez. Bu sıcaklarda iyi yumurta hak getire. Şöyle temiz güzel bir su içeyim. Perşembe: Buckley'den koyun böbreği de alınmaz bugün. Tereyağında pişirirdim, karabiberli falan. Çayın suyu kaynayadursun. Kedinin yalayışları yavaşladı, fincan tabağını tertemiz yapmış. Dilleri niçin sert olur öyle? Daha iyi yalayabilsin, tüm girintilerini kabın. Yiyebileceği bir şey? Çevresine bakındı. Yok.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinç Akışı
B) Gösterme
C) Diyalog
D) İç Çözümleme
E) Geriye Dönüş

8. Anayurt Oteli yazarın 1973 yılında yayımlanan ikinci romanıdır. Aylak Adam gibi aynı yapı ve teknikle kaleme alınmıştır. Roman, Manisa'nın Anavatan Oteli ve onun kâtibinden esinlenerek yazılmıştır. Romanda olaylar, kahraman Zebercet'in ruh dünyası ve psikolojisi üzerine kurulmuştur. Başından geçenler yine onun bilinçaltından istifade edilerek anlatılır. Zebercet, terk edilmeye ve reddedilmeye karşı aşırı duyarlı, içine kapanık bir kişiliğe sahiptir.

Bu parçada sözü edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğuz Atay
B) Yusuf Atılgan
C) Abbas Sayar
D) Yaşar Kemal
E) Kemal Bilbaşar

